

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЮРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра статистики та економічного аналізу

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри статистики та
економічного аналізу
Протокол № 12 від “28”04 2023 р.
Завідувач кафедри
Інна ЛАЗАРИШИНА

«СХВАЛЕНО»
Гарант ОП «Підприємництво та торгівля»
Валентина ЯВОРСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ»

- Спеціальність:** 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
- Освітня програма** «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
- Факультет:** Економічний
- Розробники:** Музиченко Андрій Олександрович, кандидат економічних наук, доцент кафедри статистики та економічного аналізу

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	<u>076 Підприємництво та торгівля</u> (шифр і назва)	
Освітня програма	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	
ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	 <hr style="width: 10%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> 	
Форма контролю	Екзамен	
ПОКАЗНИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	
Семестр	7	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	120 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування базових знань студентів, зокрема опанування ними професійних знань і практичних навичок з методології аналізу проектних рішень, розробка та обґрунтування проектів для задоволення суспільних та особистих потреб в умовах обмеженості ресурсів, прищеплення бажання оволодівати новими спеціальними знаннями, сприяння формуванню економічного мислення адаптованого до вимог ринкової економіки.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення основних концепцій, понять, методів і підходів, які використовуються у світовій практиці при аналізі проектних рішень;
- оволодіння процедурами аналізу, порівняння та обґрунтування вибору проектів;
- оцінювання проектів щодо маркетингової технології, екологічної,

соціальної та інституціональної життєздатності, фінансової та економічної привабливості.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

• Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної форми навчання;
- скороченого терміну денної форми навчання.

Програма навчальної дисципліни «Проектний аналіз»

Тема 1. Концепція проекту та його життєвий цикл

Еволюція фінансової звітності в Україні. Консолідована фінансова звітність як джерело інформації для фінансового аналізу діяльності суб'єктів господарювання.

Особливості балансу підприємства як джерела інформації для проведення фінансового аналізу. Взаємозв'язок фінансового стану підприємства і результатів його виробничої і збутової діяльності. Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану підприємства: зміст, оцінка й аналітичне значення окремих статей балансу. Аналітичне групування статей балансу.

Підготовка до аналізу структури та динаміки балансу.

Аналіз майна підприємства та джерела його покриття. Аналіз зміни у структурі активів балансу на конкретну дату і в динаміці; оцінка причин змін, які мали місце в структурі активів, та їх вплив на фінансову стійкість підприємства.

Аналіз пасивів підприємства. Склад і співвідношення власного і позичкового капіталу на конкретну дату і в динаміці. Оцінка впливу змін у структурі джерел коштів на фінансовий стан підприємства. Аналіз причин зміни окремих джерел формування власного капіталу. Аналіз залучених коштів за строками їх погашення.

Експрес-аналіз фінансового стану підприємства. Етапи проведення експрес-аналізу фінансового стану підприємства: підготовчий етап, попередній огляд фінансової звітності, читання та аналіз фінансової звітності.

Сукупність аналітичних показників для експрес-аналізу фінансового стану підприємства.

Деталізований аналіз фінансового стану підприємства. Мета і завдання деталізованого аналізу фінансового стану підприємства. Програма поглиблена аналізу фінансового стану підприємства.

Тема 2. Концепція витрат і вигод у проектному аналізі, цінність грошей у часі

Поняття цінності проекту. Модель оцінки додаткових вигод. Модель оцінки додаткових витрат. Явні та неявні вигоди і затрати. Прийоми, які застосовуються при оцінюванні імпліцитних вигод і затрат: визначення цін товарів і послуг споріднених ринків; непряма оцінка, або оцінка товарів гіпотетичного ринку; максимальна – мінімальна величина.

Альтернативна вартість та її використання в проектному аналізі. Найбільш поширені прийоми визначення альтернативної вартості землі. Визначення вигод в проектному аналізі.

Поняття затрат у проектному аналізі. Класифікаційні ознаки витрат. Бухгалтерські витрати, імпліцитні витрати. Розподіл витрат проекту в залежності від механізму їх зміни. Границі витрати проекту. Підходи до оцінювання вартості товарно-матеріальних запасів, які використовуються в процесі реалізації проекту.

Тема 3. Грошовий потік

Поняття грошового потоку. Операційний грошовий потік. Грошовий потік з активів. Грошовий потік кредиторам. Грошовий потік акціонерам. Розрахунок грошового потоку.

Капітальні витрати. Чисті капітальні витрати. Чисті інвестиції в основні активи. Робочий капітал та його приріст. Чистий робочий капітал. Амортизаційні відрахування у розрахунках грошового потоку.

Проектний грошовий потік. Обумовлені (доречні) грошові потоки. Додаткові грошові потоки проекту. Традиційний грошовий потік проекту. Особливості розрахунку проектного грошового потоку.

Тема 4. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень

Формальні та неформальні методи оцінки ефективності інвестиційних проектів. Припущення, які покладені в основу формальних методів оцінки інвестиційних проектів. Статичні та динамічні методи оцінки ефективності інвестиційних проектів.

Чиста теперішня вартість та методика її розрахунку. Логіка використання критеріального показника чиста теперішня вартість. Недоліки та переваги *NPV*.

Індекс рентабельності інвестицій як продовження методу чистої теперішньої вартості. Особливості використання індекса рентабельності інвестицій при ранжуванні проектів. Переваги та недоліки *PI*.

Сутність методу внутрішня норма рентабельності. Методика розрахунку *IRR*. Недоліки методу внутрішня норма рентабельності.

Термін окупності інвестицій. Врахування фактора часу при визначенні терміну окупності. Дисконтований та недисконтований терміни окупності інвестицій. Термін окупності інвестицій як міра ризику інвестування.

Коефіцієнт ефективності інвестицій. Позитивні сторони *ARR* та його недоліки.

Взаємозв'язок та взаємозалежність критеріїв ефективності інвестиційного проекту. Особливості застосування критеріїв ефективності інвестиційних проектів.

Тема 5. Динамічний аналіз беззбитковості проекту

Аналіз беззбитковості як невід'ємна частина аналізу проектів. Припущення, на яких базується аналіз беззбитковості.

Поділ витрат проекту на умовно-постійні та умовно-змінні. Способи розподілу витрат на умовно-постійні та умовно-змінні - алгебраїчний, графічний, прямого рахунку.

Точка беззбитковості проекту, методика її розрахунку в натуральному та грошовому вимірювання. Зона безпеки проекту та методика її визначення.

Тема 6. Оцінка і прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності

Взаємозв'язок невизначеності та ризику проекту. Прості та складні ризики. Види проектних ризиків та їх ідентифікація.

Підходи щодо оцінки ризиків проекту в залежності від характеру проекту. Практичні методи врахування ризиків інвестиційного проекту. Експертний аналіз ризику та його послідовність. Термін окупності проекту як міра ризику

проекту. Метод аналогій та його застосування при оцінці ризику проекту. Коригування грошового потоку та відсоткової ставки з врахуванням ризику.

Кількісний аналіз ризиків. Статистичні методи оцінки ризиків. Аналіз чутливості та сценаріїв розвитку проекту. Метод імітаційного моделювання Монте-Карло при оцінці ризику.

Методи зниження ризику проекту.

Змістовий модуль 2. Функціональні аспекти проектного аналізу

Тема 7. Маркетинговий аналіз

Сутність маркетингового аналізу проекту, його місце в проектному аналізі. Мета і завдання маркетингового аналізу проекту.

Визначення меж та якісного складу аналізу ринку. Концепція попиту ринку. Вибір стратегії розвитку попиту на продукцію проекту: стимулювання використання додаткової кількості товарів проекту; переманювання споживачів від конкурентів; залучення до споживання.

Поетапний аналіз ринку продукції проекту.

Аналіз ринкового середовища продукції проекту. Макросередовище проекту. Економіко-демографічні, технологічні, політико-правові та соціально-культурні фактори впливу макросередовища на проектні рішення.

Оцінка бізнес-оточення проекту: споживачі, конкуренти, постачальники.

Характеристика ринку продукції проекту. Кількісні характеристики ринку: місткість, фаза життєвого циклу, насиченість, темпи зростання, стабільність попиту. Якісні характеристики ринку: структура потреб споживачів, мотиви здійснення покупки, процес купівлі, інтенсивність конкуренції.

Розробка концепції маркетингу.

Тема 8. Технічний аналіз

Мета і завдання технічного аналізу проекту. Етапи проведення робіт з технічного аналізу проектів: визначення місцезнаходження проекту та об'єкта його будівництва; обґрунтування вибору масштабу підприємства та проектних обсягів виробництва; вибір технології виробництва та устаткування; ідентифікація інфраструктури об'єкта проектування; розробка проектної документації; підготовка графіка здійснення проекту; підготовка, освоєння та забезпечення якості виробництва, встановлення стандартів і норм виробництва; оцінка витрат на здійснення та експлуатацію проекту; проектування матеріально-технічного постачання проекту; розрахунок витрат виробництва та збути пропукції. Зміст робіт на різних етапах проведення технічного аналізу проекту.

Тема 9. Інституційний аналіз

Мета і завдання інституційного аналізу проекту. Елементи інституційного аналізу проекту.

Оцінка впливу зовнішніх факторів на проект. Зовнішнє середовище проекту та його складові. Прямий та непрямий вплив держави на інвестиційну

діяльність. Державне регулювання та державна підтримка інвестиційної діяльності.

Оцінка впливу внутрішніх факторів на проект. Управлінська команда проекту та її функції. Діагностика трудових ресурсів проекту. Діагностика організаційної структури.

Тема 10. Екологічний аналіз

Мета і завдання екологічного аналізу проекту. Зміст робіт з екологічного аналізу. Класифікація проектів залежно від ступеня негативного впливу на навколошнє середовище. Завдання екологічного аналізу на різних стадіях життєвого циклу проекту. Етапи проведення екологічного аналізу проекту.

Типи впливу проекту на навколошнє середовище та їх класифікація.

Оцінка впливу проекту на навколошнє середовище. Методи оцінки екологічних наслідків проектів: метод зміни продуктивності ресурсів; метод альтернативної вартості; метод втраченого доходу; метод ефективності витрат; метод превентивних витрат.

Тема 11. Соціальний аналіз

Мета і завдання соціального аналізу проекту. Основні компоненти соціального аналізу проекту.

Зміст робіт з соціального аналізу на кожній стадії життєвого циклу проекту.

Соціальне середовище проекту. Поняття населення проекту та його сегментування.

Характеристика і прогноз тенденції розвитку системи цінностей населення, традицій та змін його потреб. Проектування соціального середовища проекту.

Тема 12. Фінансовий аналіз

Мета і завдання фінансового аналізу проекту. Значення фінансового аналізу для прийняття інвестиційних рішень. Завдання фінансового аналізу та послідовність їх вирішення. Фінансові коефіцієнти як інструменти фінансового аналізу.

Особливості підготовки фінансового обґрунтування проекту. Аналіз фінансової спроможності проекту. Розрахунок майбутніх грошових потоків проекту. Прогноз звіту про прибуток та фактори, які впливають на його величину.

Аналіз умов фінансування проекту. Основні принципи фінансування проекту. Джерела формування інвестиційних ресурсів проекту: власні залучені і позикові. Раціоналізація структури фінансування проекту та її критерії. Вартість складових капіталу проекту. Середньозважена вартість капіталу.

Тема 13. Економічний аналіз

Мета і завдання економічного аналізу проекту. Економічна цінність проекту та фактори, які на неї впливають.

Економічна привабливість проекту. Матриця економічної ефективності та привабливості проекту. Етапи оцінювання економічної привабливості проекту.

Економічна ефективність проекту та методичні підходи до її оцінювання.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усього	денна форма					Заочна форма					
		у тому числі		усього	у тому числі				усього	у тому числі		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Базові положення проектного аналізу. Процедури прийняття рішень у проектному аналізі												
Тема 1. Концепція проекту та його життєвий цикл	9	2	-	2	-	15	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Концепція витрат і вигод у проектному аналізі, цінність грошей у часі	10	2	-	2	-	15	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Грошовий потік	9	2	-	2	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	8	4	-	4	-	15	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	7	2	-	2	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Оцінка і прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності	7	4	-	4	-	15	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	90	16	-	16	-	70	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Функціональні аспекти проектного аналізу												
Тема 7. Маркетинговий аналіз	6	2	-	2	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Технічний аналіз	6	2	-	2	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Інституційний аналіз	4	2	-	2	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Екологічний аналіз	6	2	-	2	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Соціальний аналіз	6	2	-	2	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 12. Фінансовий аналіз	6	2	-	2	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 13. Економічний аналіз	6	2	-	2	-	7	-	-	-	-	-	-

Разом за змістовим модулем 2	60	14	-	14	-	50	-	-	-	-	-	-
Усього годин	180	30	-	30	-	120	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських занять (навчальним планом не передбачені)

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Концепція проекту та його життєвий цикл	2
2.	Концепція витрат і вигод у проектному аналізі, цінність грошей у часі	2
3.	Грошовий потік	2
4.	Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	4
5.	Динамічний аналіз беззбитковості проекту	2
6.	Оцінка і прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності	4
7.	Маркетинговий аналіз	2
8.	Технічний аналіз	2
9.	Інституційний аналіз	2
10.	Екологічний аналіз	2
11.	Соціальний аналіз	2
12.	Фінансовий аналіз	2
13.	Економічний аналіз	2
	Разом	30

6. Теми лабораторних занять (навчальним планом не передбачені)

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
14.	Концепція проекту та його життєвий цикл	15
15.	Концепція витрат і вигод у проектному аналізі, цінність грошей у часі	15
16.	Грошовий потік	10
17.	Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	15
18.	Динамічний аналіз беззбитковості проекту	10
19.	Оцінка і прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності	15
20.	Маркетинговий аналіз	8
21.	Технічний аналіз	7
22.	Інституційний аналіз	7
23.	Екологічний аналіз	7
24.	Соціальний аналіз	7
25.	Фінансовий аналіз	7
26.	Економічний аналіз	7
	Разом	120

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів

1. Поняття проекту, інвестиційного проекту.
2. Поділ проекту на фази та стадії.
3. Бізнес-план проекту та його призначення.
4. Життєвий цикл інвестиційного проекту.
5. Класифікація інвестиційних проектів за різними ознаками.
6. Поняття кошторису інвестиційного проекту. Види кошторисів.
7. Напрями аналізу інвестиційних проектів.
8. Система показників для оцінки діяльності фірм-конкурентів. Сутність маркетингового плану.
9. Місце технічного аналізу в аналізі інвестиційних проектів. Елементи технічного аналізу.
10. Схема технічного аналізу при відсутності вітчизняних технологій виробництва продукції, передбачуваної проектом.
11. Завдання фінансового аналізу та послідовність їх вирішення.
12. Фінансові коефіцієнти як інструменти фінансового аналізу.
13. Екологічний аналіз та його завдання.
14. Інституційний аналіз та його роль в оцінці ефективності інвестиційних проектів.
15. Сутність, мета та об'єкти соціального аналізу.
16. Економічний аналіз інвестиційних проектів.
17. Аналіз витрат та вигід проекту.
18. Поняття грошового потоку. Види грошових потоків.
19. Оцінка зміни вартості грошей з часом.
20. Прості та складні відсотки. Капіталізація відсотків.
21. Процес нарощування та дисконтування. Майбутня і теперішня вартість грошей.
22. Аналіз проектів в умовах інфляції.
23. Загальна характеристика методів оцінки ефективності інвестиційних проектів.
24. Припущення, які покладені в основу формальних методів оцінки інвестиційних проектів.
25. Чиста теперішня вартість та методика її розрахунку. Недоліки та переваги NPV .
26. Індекс рентабельності інвестицій.
27. Сутність методу внутрішня норма рентабельності.
28. Термін окупності інвестицій.
29. Коефіцієнт ефективності інвестицій.
30. Правила використання критеріїв ефективності інвестиційного проекту.
31. Поняття та економічна сутність вартості капіталу.
32. Вартість позикового капіталу.
33. Джерела фінансування інвестиційних проектів.
34. Вартість власного капіталу.
35. Фактори, що зумовлюють зміну вартості капіталу.

36. Способи визначення очікуваної доходності акціонерного капіталу.
37. Поняття та призначення аналізу беззбитковості інвестиційних проектів.
38. Припущення, на яких базується аналіз беззбитковості.
39. Поділ витрат проекту на умовно-постійні та умовно-змінні.
40. Методика розрахунку точки беззбитковості проекту в натуральному вимірюванні.
41. Методика розрахунку точки беззбитковості проекту в грошовому вимірюванні.
42. Запас фінансової стійкості проекту та методика його визначення.
43. Види проектних ризиків та їх ідентифікація.
44. Підходи щодо оцінки ризиків проекту в залежності від характеру проекту.
45. Експертний аналіз ризику.
46. Практичні методи врахування ризику проекту.
47. Коригування грошового потоку та відсоткової ставки з врахуванням ризику.
48. Статистичні методи оцінки ризиків.
49. Аналіз чутливості та сценаріїв розвитку проекту.
50. Наведіть класифікацію та дайте характеристику інвестиційних проектів.
51. Охарактеризуйте джерела фінансування інвестиційних проектів.
52. Розкрийте сутність фінансування інвестиційного проекту шляхом фінансового лізингу.
53. Охарактеризуйте сутність вартості капіталу інвестиційного проекту та порядок її розрахунку?
54. Наведіть моделі визначення вартості власного капіталу та дайте їх характеристику.
55. Охарактеризуйте основні етапи розробки концепції проекту.
56. Розкрийте сутність аналізу беззбитковості. В чому полягає сутність цільового планування прибутку?
57. Охарактеризуйте сутність та порядок розрахунку операційного важеля.
58. Які фінансові коефіцієнти відображають інтереси кредиторів, як вони розраховуються.
59. Поняття та загальні принципи аналізу ризиків.
60. Способи зниження ризиків інвестиційних проектів.

Тестові завдання
Питання 1. Інвестор - це:
1. замовник інвестиційного проекту;
2. юридична або фізична особа, яка приймає рішення і вкладає власні, позичені та залучені кошти в об'єкти інвестування;
3. юридична або фізична особа, яка отримує кошти для реалізації інвестиційного проекту;
4. жодна з відповідей неправильна.
Питання 2. До головних ознак проекту не відносяться:
1. зміна стану проекту задля досягнення його мети;
2. обмеженість у часі;

3. обмеженість ресурсів;

4. складність.

Питання 3. Проекти ухвалюються лише, коли NPV:

1. менша нуля;

2. більша нуля;

3. дорівнює нулю;

4. менша одиниці.

Питання 4. Чим вищий ризик проекту, тим більш:

1. пологою;

2. витягнутою вздовж осі ОY;

3.увігнутою;

4. зміщеною вліво є крива нормального розподілу NPV проекту.

Питання 5. Проекти з критичним рівнем ризику – це :

1. вкладення в державні цінні папери;

2. вкладення в проекти, в ході реалізації яких існує ймовірність втрати прибутку;

3. вкладення в проекти, в ході реалізації яких існує ймовірність втрати всієї суми валового доходу;

4. вкладення в проекти, в ході реалізації яких існує ймовірність втрати інвестованого капіталу.

Питання 6. Метою технічного аналізу є визначення:

1. інвестиційного обґрунтування проекту;

2. можливостей здійснення проекту;

3. технічного обґрунтування проекту;

4. виробничого потенціалу.

Питання 7. Виявлення основних факторів, які зумовили зміни у фінансовому стані підприємства чи проекту, є одним з аспектів:

1. інституційного аналізу;

2. фінансового аналізу;

3. економічного аналізу;

4. соціального аналізу.

Питання 8. Базовою концепцією економічного аналізу є:

1. концепція альтернативної вартості;

2. концепція граничної вартості;

3. концепція оптимізації витрат;

4. концепція оптимізації доходів.

Питання 9. Оцінка превентивних витрат – це методика, яка застосовується при проведенні:

1. інституційного аналізу;

2. фінансового аналізу;

3. економічного аналізу;

4. екологічного аналізу.

Питання 10. Визначення точки беззбитковості (T) для однопродуктового виробництва проводиться за формулою:

1. $T = Cq / p - z$;

2. $T = C / (p - z)$;

3. $T = qp / C$;

4. $T = q(p - z) / C$.

Екзаменаційні запитання

Питання 1. Дайте визначення цінності проекту:

Питання 2. Дайте визначення внутрішній нормі доходності:

Задача

ТОВ „Нове” вирішило придбати нові швейні машини. Оскільки ймовірність залучення капіталу за рахунок перетворення у ВАТ і емісії акцій мізерні, то отримати кошти можна тільки за рахунок кредиту.

За розрахунками для такої закупівлі необхідно 1,2 млн. грн., що забезпечить щорічний чистий приплів грошових коштів в сумі 450 тис. грн. протягом 5 років.

Згідно з попередньою домовленістю з банком, кредит може бути наданий терміном на 5 років під 25 % річних при умові щомісячного погашення основної суми боргу рівними частинами (відсотки нараховуються на залишок боргу). Ставка дисконту – 10 %.

Оцінити прийнятність даного інвестиційного проекту (визначити NPV, PI).

9. Методи навчання

Сучасні вимоги до підготовки фахівців передбачають здобуття основних практичних вмінь та навичок. Опанувати сучасними технологіями прийняття управлінських рішень, формування комунікативної компетентності, навичок роботи та керівництва групою, вміння застосовувати основні функції менеджменту в практику роботи організації найкраще допоможуть інтерактивні методи навчання, їх застосування можливе як при всіх видах аудиторних занять, так і в самостійній роботі студента.

Планування занять передбачає створення передумов для реалізації таких методологічних принципів навчального процесу:

- *інтенсивне використання самостійної роботи студента* (підготовчий етап до роботи над ситуаційним завданням, пошук матеріалу для виконання аналітичних та аналітично-ситуаційних задач, складання індивідуального алгоритму прийняття управлінського рішення, самооцінювання управлінських якостей та здібностей тощо);

- *використання методу конкретної ситуації з метою пояснення нових теоретичних положень теми*;

- *активне використання технічних засобів навчання*, в тому числі відеоматеріалів, які ілюструють і надають інформацію до ситуаційних задач;

- *дотримання жорсткого регламенту*: визначення часу на індивідуальну роботу, на обговорення та прийняття групового рішення, на представлення групового варіанту вирішення проблеми, на дискусію;

- *впровадження принципу нормування*: дотримання норм і правил при проведенні ділової гри, чітке визначення оцінювання результатів гри;

- *дотримання умов недостатньої визначеності*. Оскільки управлінські рішення приймаються в умовах дефіциту об'єктивної інформації, необхідно навчати майбутніх менеджерів „діяти за обставинами”;

- *використання різних рольових функцій* при аналізі студентами конкретних ситуацій. Як правило, залежно від здібностей студентів, можуть виконуватись ролі „опонента”, „оптиміста” або „песиміста”, „адвоката”, „провокатора”, „реаліста” та ін.;

- *активна підтримка внутрішньогрупової взаємодії* студентів, залучення до обговорення пасивних студентів, зняття напруження у відношеннях між емоційними й амбіційними членами групи;

- впровадження принципу прямого звертання: активізація й зачленення до обговорення за допомогою запитань: „Як би ви вчинили в такому випадку (в ролі керівника підприємства, власника, співробітника)? Що ви думаете з приводу такої ситуації...? Чи зустрічались ви з подібними ситуаціями?

10. Форма контролю.

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого вченою радою НУБіП України 26 квітня 2023 року, протокол № 10, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль з дисципліни здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу, отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форма проведення проміжної атестації – тестування.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Семестрова атестація проводиться у формі семестрового екзамену.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзамену визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

11. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ №10 від 26.03.2023р.)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат.}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Нормативні документи.

2. Електронний навчальний курс з дисципліни «Проектний аналіз».

URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1832>

3. Закон України №2275-VIII від 06.02.2018 р. «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»

4. Музиченко А.О. Проектний аналіз. Методичні вказівки до вивчення дисципліни та самостійної роботи. К.: «ЦП «Компірнт», 2022. – 23с.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Мойсеєнко І., Ревак І., Миськів Г., Чапляк Н. Інвестиційний аналіз : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 276 с.

2. Митяй В.О. Проектний аналіз : навч. посіб. К. : Знання, 2020. 311 с.

3. Музиченко А.О., Гринчук Ю.С., Приходько К.О. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. 2021 – № 26. С. 35-45.

4. Музиченко А.О. ABC-аналіз як метод управління запасами підприємства. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. – 2016 – № 249. С. 319-325.

5. Музиченко А.О. Фінансовий стан підприємства: сутність та шляхи покращення. Агросвіт. 2016 4.. 49-36.

6. Попова Н. В. Проектний аналіз: підручник; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. - Харків : ХНАДУ, 2016. 163 с.

7. Проектний аналіз : навч. Посібник. Чеганова В.Я., Биба В.В., Скрильник А.С. ЦУЛ, 2018. 258 с.

8. Яковлев А. І. Проектний аналіз : Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : НТУ "ХПІ", 2015. 339 с.

9. Петракова К. О. Теоретико-методологічний аналіз взаємозв'язку економіки і політики у державному управлінні: монографія. Ін-т підгот. кадрів Держ. служби зайнятості України. - Київ : Ямчинський О. В., 2021. 198 с.

10. Кальченко О. М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів : Брагинець О. В., 2018. 522 с.

11. Стеців І. І. Фінансовий (бухгалтерський) облік: Ін-т підприємництва та перспектив технологій. 2-е вид., перероб., допов. Львів : СПОЛОМ, 2018. 224 с.

12. Верховна рада України URL: Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

13. Міністерство фінансів URL: <http://195.78.68.18/minfin/>

14. Державна казначейська служба URL: <http://treasury.gov.ua/>

15. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: НКЦПФР URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

16. НБУ. URL: <https://www.bank.gov.ua>

17. Фінансові звіти емітентів цінних паперів URL: <https://smida.gov.ua/>

18. Державна служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

19. Державна фіiscalна служба URL: www.visnuk.com.ua/ Департамент промисловості, інновації та науки URL: <https://industry.gov.au>

20. Організація економічного співробітництва та розвитку URL: <http://www.oecd.org/sti/ieconomy>